

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ
У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Особливості тарифоутворення для ліцензіатів НКРЕКП у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

2018

Особливості чинного механізму тарифоутворення

Порядок формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, затверджений постановою НКРЕКП від 10.03.2016 № **302**.

- **Індексація** цін на плановий період за окремими статтями витрат (*паливно-енергетичні ресурси (електроенергія, теплова енергія, газ), реагенти, послуги з підкачки води*).
- **Компенсація** неконтрольованих витрат минулого періоду, що не відшкодовані діючим тарифом (*по ЗП, електроенергії, податках і зборах, покупній воді, очищенню стічних вод потужностями інших суб'єктів господарювання*).

Коригування тарифів у разі збільшення/зменшення розміру неконтрольованих витрат більше, ніж на 5%

(зумовлених змінами рівня мінімальної ЗП, цін на паливно-енергетичні ресурси, ставок податків і зборів, витрат на придбання води в інших підприємств та/або очищення власних стічних вод іншими підприємствами).

- Обов'язковість **щорічного встановлення** тарифів (*подання заяв про встановлення тарифів на наступний рік до 01 червня п.р.*).

Проект змін у нормативній базі тарифоутворення

Головні тези проекту постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 10.03.2016 № **302**»:

- **новий механізм індексації витрат**
(прогнозні ціни на матеріальні витрати та підкачку води сторонніми організаціями з врахуванням індексу цін виробників продукції за базовий та плановий періоди);
- **актуалізація розрахунків витрат**;
- **зміна механізмів компенсації витрат**
(граничний розмір компенсації зменшується на суму отриманих коштів з місцевого або державного бюджетів, які були спрямовані на покриття витрат звітного періоду);
- **компенсація курсової різниці** по запозиченнях в МФО
(додатково до компенсації по ЗП, ЕЕ, податках, покупній воді/стоках);
- **виключні причини коригування**
(рівень мінімальної ЗП, ЕЕ, зміни ставок податків, тарифів на покупну воду або очищення стоків, цін на ПММ);
- **компенсація/вилучення фінансових витрат**
(для ліцензіатів, що мають кредитні зобов'язання перед МФО);
- **вилучення** зі складу витрат на збут **коштів за послуги банків** з приймання і перерахування! коштів споживачів за послуги з ЦВВ,
- врахування у нерозподіленому **прибутку** додаткових **+2%** від **обсягу витрат**
(у якості механізму забезпечення достатнім обсягом **обігових коштів**, окрім фінансування ІП).

ОБГОВОРЕННЯ

Діючий механізм індексації витрат

Ціни на паливно-енергетичні ресурси, матеріали, сировину та складову електроенергії в послугах з підкачки води іншими суб'єктами господарювання можуть бути прийняті з урахуванням **прогнозу індексів цін** виробників промислової продукції на планований період.

$$C_{\Pi} = C_{\Phi} \times \left(1 + \frac{I - 100}{100} \times \frac{1}{2} \right)$$

C_{Φ} - фактична ціна ресурсу на момент подання заяви

I - прогноз індексу цін виробників на плановий період

Недоліки

- 1) обмежений перелік ресурсів;
- 2) не враховуються зміни фактичних витрат за період між поданням заяви та набуттям чинності нового тарифу.

Зміни у формулі прогностної ціни (індексації)

Ціни на матеріальні витрати та послуги з підкачки води сторонніми організаціями можуть бути прийняті з урахуванням прогнозу індексів цін виробників промислової продукції на базовий та планований періоди.

Прогнозна ціна ресурсу (C_{Π})

$$C_{\Pi} = C_{\Phi} \times \left(1 + \frac{I_{\text{БП}} - 100}{100} \times \frac{M}{12} \right) \times \left(1 + \frac{I_{\Pi} - 100}{100} \times \frac{1}{2} \right)$$

Враховує зміни цін за період від подання заяви до початку планованого тарифного періоду

C_{Φ} - фактична ціна ресурсу на момент подання заяви або актуалізації;

$I_{\text{БП}}$ - прогноз індексу цін виробників на рік базового періоду;

M - кількість повних місяців з дати реєстрації заяви на встановлення тарифів (або дати актуалізації цін (тарифів)) до кінця базового періоду;

I_{Π} - прогноз індексу цін виробників на планований період.

Приклад розрахунку прогностної ціни на ЕЕ

Розрахунки тарифів на 2019 рік подано в травні 2018 року

Діючий механізм

Ціна на ЕЕ в травні 2018 р.

Індекс цін в 2019 р.

Прогнозна середньорічна ціна ЕЕ в 2019 р.

$$Ц_{\Pi} = 1,72545 \times \left(1 + \frac{107,2 - 100}{100} \times \frac{1}{2} \right) = 1,78757$$

Проект

Індекс цін в 2018 р.

Кількість місяців до вступу в дію нового тарифу

Прогнозна середньорічна ціна ЕЕ в 2019 р.

$$Ц_{\Pi} = 1,72545 \times \left(1 + \frac{110,3 - 100}{100} \times \frac{7}{12} \right) \times \left(1 + \frac{107,2 - 100}{100} \times \frac{1}{2} \right) = 1,89497$$

Враховує зміни цін за період від подання заяви до початку планованого тарифного періоду – 7 місяців

Актуалізація витрат

Актуалізація проводиться за зверненням ліцензіата **не пізніше, ніж за 10 днів до проведення відкритих слухань** проекту рішення НКРЕКП про встановлення тарифів.

Використовуються наявні на дату актуалізації норми законодавства

Актуальні значення

- **прожиткового мінімуму** для працездатних осіб,
- **мінімальної ЗП**,
- коефіцієнтів **Галузевої угоди**,
- **індексу споживчих цін** (витрати на оплату праці),
- вартості 1 кВт/год. активної **електроенергії** 1 та 2 класів напруги,
- **ставки податків** та зборів,
- **індексу цін виробників** промислової продукції (матеріальні ресурси та послуги з підкачки води)
- вартості інших ресурсів.

Актуалізація витрат на **електроенергію, покупну воду, очищення стоків** іншими суб'єктами господарювання може здійснюватись **за ініціативою НКРЕКП** (без заяви ліцензіата).

Зміни у механізмі компенсації витрат

Діючий механізм

Граничний розмір компенсації $\leq$ суми збитків

- Якщо ВКГ **прибуткове** $\rightarrow$ компенсація = 0
- Якщо ВКГ **збиткове** $\rightarrow$ компенсація $\leq$ збитків

Проект

- Граничний розмір компенсації не перевищує обсяг збитків звітного періоду.
- **Збільшується** розрахунковий фінансовий результат на суму коштів для погашення кредитних зобов'язань перед МФО та фактично витрачених коштів на виконання ІП за рахунок прибутку, який був врахований в тарифі.
- **Зменшується** розрахунковий фінансовий результат на суму коштів, отриманих з будь-яких джерел на **безповоротній** основі (зокрема, відшкодування різниці в тарифах та інші субвенції) для покриття витрат звітного періоду будуть враховані при визначенні сум компенсації.

Компенсація витрат від операційної курсової різниці по кредитах МФО

При розрахунку компенсації враховується різниця між курсом НБУ, що врахований у діючих тарифах, та курсом НБУ на дату погашення зобов'язань, що визначена у кредитній угоді.

- Компенсація може бути врахована в тарифах якщо у звітному періоді у ліцензіата не виникло прострочення зобов'язань за кредитною угодою з МФО.
- Якщо ліцензіат отримав кошти з місцевого або державного бюджету на погашення зобов'язань за кредитною угодою, то компенсація на відповідну суму коштів не буде включатись до тарифу.

Зміни у механізмі компенсації витрат

Діючий механізм

Проект

- Електроенергія
- ЗП
- Покупна вода/стоки
- Податки та збори
- Фінансові витрати
  - Курсова різниця

Може бути
вилучена у разі
невиплати

Якщо не були
передбачені у
тарифі звітного
періоду

 компенсується

 вилучається

 не регулюється

Зміни щодо коригування тарифів

При коригуванні тарифів будуть враховані ціни на ресурси, що діяли на момент подання заяви, або **актуалізовані** ціни – такі що діяли на дату не пізніше, ніж за 10 днів до проведення обговорення з громадськістю проекту схваленого рішення НРЕКП (другого обговорення).

Коригування тарифів буде застосовуватись при збільшенні або зменшенні розміру неконтрольованих витрат більше, ніж на 5%, що зумовлені змінами

- рівня мінімальної ЗП,
- цін на паливно-енергетичні ресурси,
- ставок податків і зборів,
- витрат на придбання води в інших підприємств,
- витрат на очищення власних стічних вод іншими підприємствами.

Для застосування актуалізованих цін на ресурси необхідно **вчасно подати підтверджуючі документи**: копії угод, договорів, рахунків, накладних.

Зміни до постанови НКРЕКП від 30.06.2017 № 866

Відкриті обговорення з громадськістю намірів щодо зміни тарифу (перші обговорення) мають відбутися не пізніше, ніж за **20 календарних** днів до дати засідання НКРЕКП.

Строк, протягом якого від зацікавлених осіб приймаються зауваження і пропозиції, встановлюється ліцензіатом, але він не може бути меншим ніж **14 календарних** днів з дня оприлюднення такого повідомлення на офіційному веб-сайті ліцензіата.

Відкриті обговорення з громадськістю проекту схваленого рішення НРЕКП (другі обговорення) мають відбутися не пізніше, ніж за **10 календарних** днів до дати засідання НКРЕКП.

Схвалений проект рішення НКРЕКП з питання встановлення тарифів/змін до них, схвалення інвестиційних програм/змін до них оприлюднюється не пізніше як за **20 робочих** днів до дати їх прийняття відповідно до ЗУ "Про доступ до публічної інформації" ...

Строк, протягом якого від зацікавлених осіб приймаються зауваження і пропозиції, встановлюється ліцензіатом, але він не може бути меншим ніж **20 календарних** днів з дня оприлюднення такого повідомлення на офіційному веб-сайті ліцензіата.

Схвалений проект рішення НКРЕКП з питання встановлення тарифів)/змін до них, схвалення інвестиційних програм/інвестиційної складової/змін до них оприлюднюється не пізніш як за **10 календарних** днів до дати проведення відкритого обговорення, крім проектів рішень щодо перегляду структури тарифу без зміни відповідного тарифу, змін до інвестиційних програм/інвестиційної складової без зміни їх загальної суми, які оприлюднюються не пізніш ніж за 5 календарних днів до дати проведення відкритого обговорення.

Встановлення тарифів для ліцензіатів НКРЕКП у сфері централізованого водопостачання та водовідведення, станом на 05.09.2018

2018 рік

Встановлено тарифи на централізоване водопостачання та водовідведення на 2018 рік для **43** ліцензіатів (83% від 52 ліцензіатів).

Схвалено й підготовлено до встановлення впродовж вересня п.р. тарифи ще для **5** ліцензіатів (причини відтермінування не залежать від НКРЕКП).

На коригування тарифів 2018 року подали документи 24 ліцензіати.

Упродовж II-III кв. 2018 року **скориговано** тарифи для **11** ліцензіатів.

До кінця вересня будуть скориговані тарифи на 2018 рік ще для **13** ліцензіатів.

2019 рік

Подали **заяви** на встановлення тарифів на 2019 рік – **44** ліцензіати.

Зміни нормативної бази щодо інвестиційних програм

Плануються зміни до **Порядку розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм** суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.09.2017 № **1131** :

- у зв'язку з внесенням змін до ст. 18¹ ЗУ «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» відповідно до ЗУ від 15.05.2018 № 2417-VIII

п. 1.2 Дія цього Порядку поширюється на суб'єктів природних монополій, які в установленому законодавством порядку отримали відповідну ліцензію на право провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та/або водовідведення (далі – ліцензіати) та є **ліцензіатами НКРЕКП**.

- для забезпечення вчасного схвалення інвестиційних програм та встановлення тарифів – перенесення термінів подання ІП на розгляд НКРЕКП

п. 3.1 ліцензіат НКРЕКП **до 01 червня** року, що передує плановому, надає до НКРЕКП затвержену керівником **інвестиційну програму** з відповідними матеріалами.

п. 4.2 щороку, не пізніше ніж **01 вересня** року, що передує планованому, ліцензіат подає до НКРЕКП **заяву** щодо **схвалення** інвестиційної програми, **погодженої органом місцевого самоврядування**.

Умови перерозподілу коштів ІП

Виробничі інвестиції з прибутку (окрім коштів для погашення основної суми запозичень за договорами з МФО) можуть бути враховані в ІП за умови **виконання попередньої** ІП не менше ніж на **90%** (з урахуванням фактичних обсягів реалізації), дотримання рівня витрат та втрат в межах нормативних значень та письмової підтримки ОМВ.

Фінансування сплати податку на прибуток, розрахованого на **безоплатно отримані ОЗ**, включається до інвестиційної програми за умови врахування амортизаційних відрахувань таких засобів до структури тарифів.

Якщо при розгляді на засіданні НКРЕКП, окремі **заходи** ІП визнані **необґрунтованими**, ліцензіат має **перерозподілити** кошти між іншими розділами інвестпрограми у встановлені терміни.

Наслідки невиконання ІП

Перевірка виконання ІП проводиться підрозділом НКРЕКП з ліцензійного контролю

пп. 8)-10) п.2.2. Ліцензійних умов, затверджених постановою НКРЕКП від 22.03.2017 №307

При встановленні факту невиконання інвестиційної програми НКРЕКП приймає рішення щодо:

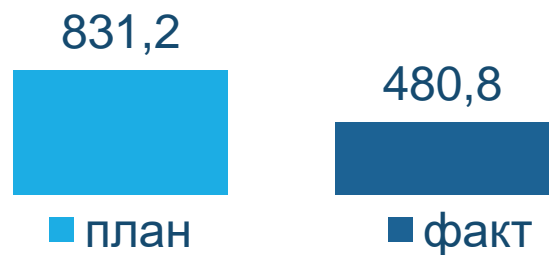
- **реструктуризації** коштів, отриманих ліцензіатом, з перенесенням термінів виконання заходів ІП;
- при невиконанні ліцензіатом такого рішення НКРЕКП, відповідні **кошти вилучаються при встановленні тарифів** даному ліцензіату на наступний період.

Ліцензіат може підтвердити факт вимушеного використання інвестиційних коштів на ліквідацію аварій та інших непередбачуваних випадків, надавши до НКРЕКП копії документів МЧС.

Інвестиційні програми на 2018 рік

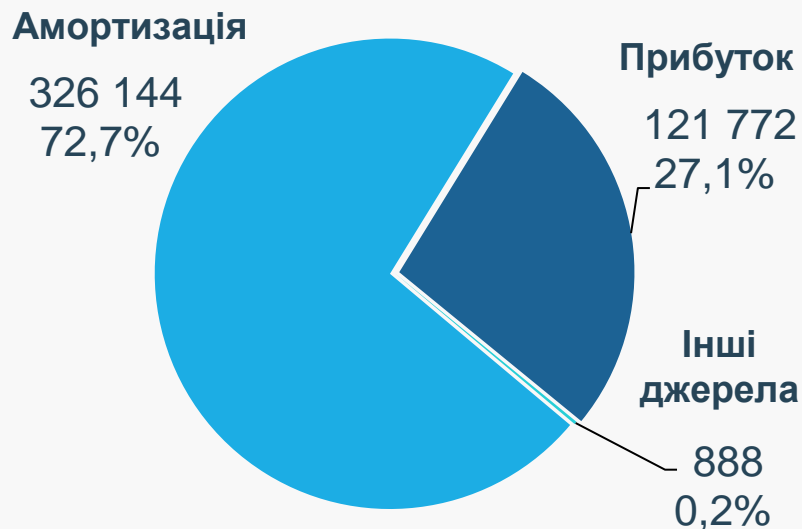
За 2017 рік ІП виконано на 58%

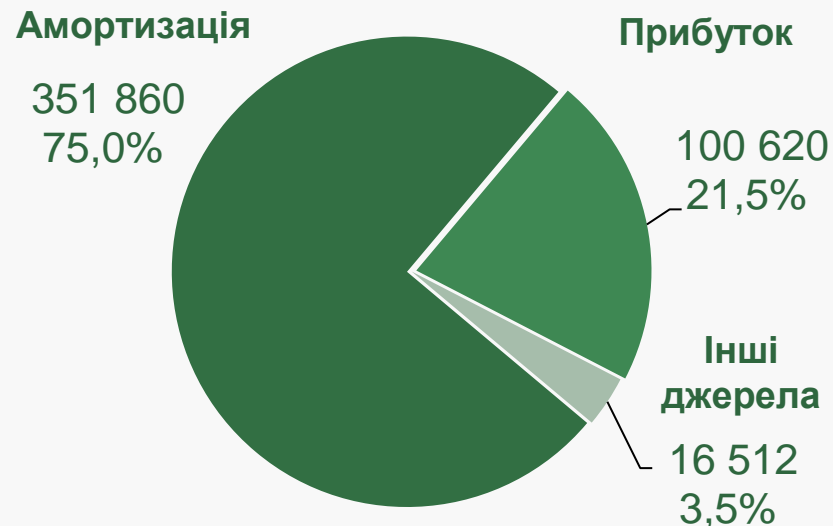
Схвалено	32	62%
Опубліковано	6	11%
В роботі	9	17%
Матеріали не надані	5	10%
Всього ліцензіатів НКРЕКП у сфері ЦВВ	52	100%

Джерела фінансування 38 ІП на 2018 рік

Водопостачання, тис грн

Водовідведення, тис грн

Вимоги при залученні позики/кредиту для ІП

Погодженню з НКРЕКП підлягають документи:

- **Техніко-економічне обґрунтування** для отримання позики, кредиту (бізнес-план), затверджене ліцензіатом, погоджене відповідальним виконавцем та ОМВ.
- **План закупівель**, погоджений відповідальним виконавцем.
- Зобов'язання ліцензіата щодо досягнення **очікуваних результатів** після реалізації проекту в цілому та щорічно.
- Аналіз **впливу ІП** (за рахунок кредитних коштів) **на структуру та рівень тарифів**.
- **Рішення ОМВ** щодо підтримки участі ліцензіата у проекті із зазначенням обсягу позики;
- Інформація щодо **відповідності схеми оптимізації заходів**, що плануються до виконання за рахунок кредитних коштів.

До субкредитних угод ОКВП «Дніпро-Кіровоград», КП «Житомирводоканал», КП «Вінницяоблводоканал» **внесено додаткові умови повернення тіла кредиту** через тарифи:

14.1.2 У випадку неналежного виконання Субпозичальником умов Угоди про позику та Договору, зокрема, **недосягнення** визначених показників **результативності** інвестиційного проекту та планових економічних умов, передбачених техніко-економічним обґрунтуванням, забезпечити виконання зобов'язань Субпозичальником щодо обслуговування та погашення Субкредиту, у тому числі, **за рахунок коштів місцевого бюджету**.

Таке доповнення планується внести до решти субкредитних угод щодо позичкових коштів МФО за Другим проектом «Розвиток міської інфраструктури».

Особливості формування тарифів на ЦВВ на 2019 рік при наявності кредитів МФО

Фінансові витрати формуються відповідно до

- Положення (стандарту) БО 31 «Фінансові витрати» (наказ МФУ від 28.04.2006 № 415);
- Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку фінансових витрат (наказ МФУ від 01.11.2010 № 1300).

Капіталізація відсотків на етапі створення/інвестування в об'єкти означає включення фактичних фінансових витрат у звітному періоді до собівартості кваліфікаційного активу.

Відшкодування таких витрат здійснюється після вводу в експлуатацію новостворених об'єктів і тому ці фінансові витрати не можуть бути відшкодовані тарифами до вводу в експлуатацію.

 Отже, такі фактичні витрати як відсотки за кредит, маржа тощо, визнані у звітному періоді на етапі інвестування, повинні оплачуватися Ліцензіатом за рахунок залучених коштів, або за рахунок будь-яких власних джерел фінансування за їх наявності, як наприклад, **амортизаційні відрахування**.

Перспективи щодо ТНВПВ

Перспективні галузеві ТНВПВ - галузеві ТНВПВ, які мають бути досягнуті за рахунок удосконалення технологічних процесів підйому, виробництва та транспортування води у результаті впровадження енергоефективних технологій;

Значення **поточних галузевих ТНВПВ витрат води** становить **280 м³/1000 м³** піднятої води, а для систем, у яких загальна протяжність водоводів становить більше 25% від загальної довжини мереж, - **300 м³/1000 м³** піднятої води.

Значення **перспективних галузевих ТНВПВ витрат води**, якого слід **досягти** у **2030** році, становить **150 м³/1000 м³** піднятої води.

Значення **перспективних галузевих ТНВПВ витрат води**, яких слід **досягти**.

<i>Тип водозабору</i>	<i>Поточні галузеві ТНВПВ технологічних витрат води</i>	<i>Перспективні галузеві ТНВПВ технологічних витрат води</i>
покупна вода	45 м ³ /1000 м ³ піднятої води	40 м ³ /1000 м ³ піднятої води
з підземних водозаборів без очищення	50 м ³ /1000 м ³ піднятої води	44 м ³ /1000 м ³ піднятої води
з підземних водозаборів (з фільтрами знезалізнення)	110 м ³ /1000 м ³ піднятої води	75 м ³ /1000 м ³ піднятої води
з поверхневих водозаборів (зі швидкими фільтрами)	140 м ³ /1000 м ³ піднятої води	90 м ³ /1000 м ³ піднятої води
з поверхневих водозаборів (контактні освітлювачі)	185 м ³ /1000 м ³ піднятої води	110 м ³ /1000 м ³ піднятої води

Зменшення витрат води можна досягти за рахунок встановлення приладів обліку води на вводах в індивідуальні та багатоквартирні будинки.